

HRVATSKI

Godina XX, broj 16

22. travnja 2010.

cijena 100 Ft

**Zsolt Páva, pečuški
gradonačelnik,
na Széchenyievu trgu
s trojicom predsjednika:
Lászlom Sólyomom,
Borisom Tadićem
i Ivom Josipovićem**

Komentar

Razlikovanje, nagrađivanje ili neravnopravnost?

Ne može se nikako poreći kako je uvođenje razlikovne, dodatne potpore imalo za cilj poticanje na sustavniji rad, i u ostvarivanju zakonskih prava i u donošenju odluka, vođenju zapisnika sjednica manjinskih vijeća, i u zakonitom administriranju. Takav način financiranja ima i svoje nepravilnosti, ali u načelu nije nepošten iako možda nije posve pravedan. Međutim znatno je važnije da takav način raspodjele sredstava bude pošten. Da je velika većina, unatoč raznim primjedbama, u biti prihvatila takav način financiranja, pokazuje i broj predanih molba. To ne znači da je sve tako dobro kako jest, ali se postojeće mogućnosti moraju iskoristiti, istovremeno, ako je moguće treba nastojati naći bolje rješenje.

Kako je ovih dana objavljeno, čak 82 posto manjinskih samouprava predalo je molbu za dodatnom, razlikovnom potporom, a taj prosjek kod hrvatske manjine čak je i bolji. Naime od 115 hrvatskih samouprava, čak 104 predalo je molbu, što je iznad 90 posto.

Naravno, to ne znači da nema određenih nepravilnosti, koje se već i naoko otkrivaju pri pregledu dodatnih sredstava za pojedine manjinske samouprave. Postoje razlike od županije do županije, od mjesta do mjesta. No nikako se ne možemo oteti dojmu da upravo jedno od najjačih, ako ne i najjače središte Hrvata u Mađarskoj – kako smo više puta čuli iz načelnih razloga, smatrajući neumjesnim takav način mjerenja i nagrađivanja – ne predaje molbu. Dok s druge strane, neka od malih naselja u kojima praktično i ne postoji hrvatska zajednica, dobivaju i umalo pola milijuna dodatne potpore. Ipak te iste manjinske samouprave pokazale su svojevrsno zalaganje, koje im se onda nagrađuje. Nije pravedno ni načelo jednako za sve, jer je riječ o potpuno različitim zajednicama od mjesta do mjesta. Postoje razlike i na relaciji selo, grad, glavni grad, ni to nije moguće jednostavno, a pogotovu pravedno pomiriti. Međutim nije istina da su time manjinske samouprave diskriminirane, jer se jednako tako i mjesne samouprave financiraju dvostruko, dobivaju opću potporu, i razlikovnu prema zadaćama koje obavljaju.

Bilo kako bilo, mogli bismo navesti niz primjera za i protiv takvoga načina financiranja. Smatram da to i nije toliko bitno. Mnogo je važnije da manjinske samouprave obavljaju svoje zadaće u interesu svojih zajednica, da rade na zastupanju i ostvarenju zakonskih prava. Tu pak nije toliko, i samo važan novac. Ne treba mnogo da se otkrije kako se novcem pokriva uglavnom jednostrana djelatnost manjinskih samouprava, priređivanje programa za očuvanje materinske riječi i tradicija, što nije problem, i to je vrlo važno. Ali istovremeno treba reći da to i nije u prvom redu zadaća manjinskih samouprava, barem one ne bi morale biti u svakom slučaju u ulozi organizatora. Naprotiv, njihova je zadaća da prema svojim mogućnostima podupiru rad hrvatskih ustanova, raznih civilnih udruga koje rade na polju odgoja, obrazovanja, kulture, prosvjete i drugog, te primjerice stipendiraju hrvatske učenike, ili pomažu rad svih onih koji na tome rade.

Stipan Balatinac

„Glasnikov tjedan”

Na marginama trostranoga pečuskog sastanka, nakon završetka njegovog službenog dijela, predsjednik Ivo Josipović posjetio je dvije ustanove u vlasništvu grada Pečuha, kako mi Hrvati volimo kazati, hrvatske ustanove: Hrvatsko kazalište i Hrvatsku školu Miroslava Krležu, jednu kulturnu i jednu odgojno-obrazovnu,

te se u Hrvatskom kazalištu koje je i sjedište pečuske Hrvatske samouprave, sreo s političkim zastupnicima Hrvata u gradu Pečuhu, s ravnateljem Hrvatskog kazališta, a u Hrvatskoj školi s nekoliko njezinih djelatnika, ravnateljem, s nekoliko učenika i nekolicinom Hrvata. Vjerujem kako je Ivo Josipović nakon napornoga radnog dana i tjedna, vidjevši zgrade i ljude koje su mu pokazane i s kojima se rukovao, bio zadovoljan. Možda bi se udaljio s više dojмова da ga je u Hrvatskoj školi dočekala puna aula djece koja zrače pozitivnom energijom. Ali sve je pitanje protokola i procjene. Nama se nadati kako će nas hrvatski predsjednik jednom posjetiti i provesti više vremena među nama, pa može i prespavati kod nas. Možda će onda medijski prostori domicilne i matične države zapaziti kako smo i mi tu. Naime novinare gradske televizije, javnih televizija, medijskih kuća nije zanimao Josipovićev posjet ni Hrvatskom kazalištu ni Hrvatskoj školi, ni njegov susret s Hrvatima. Iako je na tiskovnoj konferenciji održanoj nakon trostranog sastanka bilo neobično puno, za sastanke sličnoga tipa, riječi o položaju manjinskih zajednica, pa se i prvi put, na poticaj mađarskog predsjednika počeo rabiti pojam „kulturna nacija”. Ako ćemo po izjavama sudionika pečuskog sastanka gledati naprijed, onda zaključujemo kako su vrijeme i politika proteklih dvadeset godina u međusobnim odnosima nepovratno prošli i kako tek u europskoj

budućnosti možemo svi skupa tražiti svoj put. Jer očito je, kako kazuju predsjednici, želi se koraknuti dalje priznajući pogreške i grijehe prošlosti te krenuti putem pomirenja. Kroza stalni i otvoreni dijalog. Ako zastanemo na riječima koje su se odnosile na pitanja nacionalnih manjina, onda mi Hrvati u Mađarskoj imamo nadu kako ćemo kroz provođenje najviših standarda zaštite manjina, u budućnosti dobiti mogućnost i sudjelovanja u lokalnoj i državnoj vlasti, a ne tek priliku utemeljenja manjinskih samouprava. U tri dana hrvatski predsjednik Ivo Josipović posjetio je tri države: Bosnu i Hercegovinu, Mađarsku i Srbiju. I pritom Ivo Josipović daje izjave koje izazivaju oštre reakcije dijela hrvatske javnosti, premijerke te HDZ-a. On poručuje: „Ja sam siguran da dolazi vrijeme da će izabrani politički predstavnici svih naroda priznati pogreške koje su bile. Pogreška nije bila samo jednoga naroda i jedne države, to je bio jedan konglomerat loših politika koje su zemlje s područja bivše Jugoslavije uvele u krvavi rat.” Josipović je i u Pečuhu kazao mnoštvu hrvatskih novinara: „Ja sam izrazio žaljenje – i ostajem kod toga – zbog pogrešne politike koja je doprinijela stradanjima u Bosni i Hercegovini i koja je doprinijela i stradanjima i hrvatskog naroda. Jer, da je ta politika išta vrijedila, broj Hrvata u Bosni i Hercegovini ne bi bio gotovo prepolovljen u odnosu na predratno vrijeme.” Mnogi pozdravljaju Josipovićevu poruku i poteze. Premijerka Jadranka Kosor zaključuje: „Hrvatska nikada nije vodila agresorski rat. Hrvatska politika ni u devedesetim godinama, niti ikada otkako je Hrvatska slobodna, nije bila agresorska politika. To su povijesne činjenice.”

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – U HOŠIG-ovoj auli u subotu, 24. travnja, s početkom u 14 sati bit će priređena oproštajna svečanost učenika 12. razreda gimnazije. Već po staroj tradiciji, narečenu svečanost zajednički će prirediti srednjoškolci 11.a i b te 12. razreda. U okvirima oproštajne svečanosti učenici 12. razreda, njih 17, prigodnim govorima, recitalima, pjesmama i plesovima simbolično će se oprostiti od razrednice Marije Šajnović, profesora i učenika ustanove.

PEČUH – Učenici 12. razreda Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu, njih 22, u petak, 30. travnja, opraštaju se od razrednika Timee Bockovac i Gabora Gašpara, nastavnika, profesora i učenika škole. Oproštajna svečanost se priređuje u auli škole s početkom u 17 sati, u okviru koje će srednjoškolci nastupiti prigodnim govorima, pjesmama i recitalima.

Trostrana suradnja

Sastanak Josipović–Sólyom–Tadić u Pečuhu

„Manjine spajaju, a ne razdvajaju i moraju imati visok standard prava”, rekao je Ivo Josipović koji je s Borisom Tadićem i Lászlom Sólyomom u Pečuhu između ostaloga raspravljao o pojmu „kulturna nacija”.

U Pečuhu su se 16. travnja sastali predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, predsjednik Republike Mađarske László Sólyom i predsjednik Republike Srbije Boris Tadić.

Razgovaralo se o zajedničkoj europskoj budućnosti triju zemalja, tijeku pomirenja, ekologiji, a bilo je riječi i o jedinstvenim standardima prema nacionalnim manjinama, te je prvi put rabljen pojam „kulturnih nacija” kao zajednica etničkih skupina koje dijele isti jezik, istu kulturu, povijest i samosvojnost iako njihovi pripadnici imaju različita državljanstva. Sólyom je kazao kako je i u Uniji važna briga o manjinama i kako treba uspostaviti tijelo povjerenika za nacionalne manjine na razini Unije.

Razgovori su umjesto sat vremena potrajali više od dva sata, a kako su na tiskovnoj konferenciji naglasila trojica predsjednika, vođeni su u više nego prijateljskoj atmosferi. Po izjavama trojice predsjednika pojam „kulturnih nacija” i njegova upotreba mogao bi biti zajednički način razgovora, koji bi se razumio u Europskoj Uniji i bio bi okvir za rješavanje manjinskih pitanja. „To bi mogao biti temelj za rješavanje pitanja manjina među europskim zemljama”, rekao je predsjednik Sólyom naglašujući da „kulturne nacije” ne bi imale nikakve teritorijalne pretenzije te bi „kulturne nacije” iza sebe imale odgovornost matičnih domovina prema njima.

Naglašeno je kako je pravi put u politici prema manjinama provedba najviših standarda zaštite i osiguravanje sudjelovanja u vlasti na lokalnoj i državnoj razini. Ivo Josipović kazao je kako hrvatski zakoni osiguravaju udio vlasti manjinama i na lokalnoj i na državnoj razini (parlamentarno zastupstvo). Boris Tadić pak naglasio je kako će narodi opet živjeti zajedno pod europskim nebom s relativiziranim granicama i pri tome izgrađivati kulturne institucije te zaštitu prava i običaja.

Sva trojica državnika naglasila su važnost politike pomirenja koju zastupaju. Josipović i Tadić su se treći put sastali u nepunih mjesec dana. Tadić je kazao kako podupire mađarsko-srpsko pomirenje čiji je tijek započeo utemeljenjem mješovitog odbora za povijest pod krovom akademija dviju zemalja, a u želji rješavanja preostalih zlodjela i u Drugome svjetskom ratu tako i u ratu u Jugoslaviji.

Sólyom je naglasio kako će Mađarska predsjedavati Europskom Unijom 2011. godine i pri tome će učiniti sve kako bi se ubrzao ulazak Hrvatske u Uniju i kako bi Srbija dobila status zemlje kandidata.

Sólyom je istaknuo dobro ozračje koje je vladalo na trostranom sastanku, istaknuvši ga kao primjer suradnje unutar regije, važan s motrišta proširenja Europske Unije, ali i za svaku od tri države pojedinačno. Josipović reče kako će Hrvatska već 2011. godine postati ravnopravnom članicom Europske Unije i kako se nadaju što bržoj ratifikaciji sporazuma sa strane mađarske države. Pri

tome je naglasio kako će europska budućnost Hrvatske biti potpuna tek onda ako u njoj budu i Srbija, i Bosna i Hercegovina, i Crna Gora. Tadić je kazao kako Srbija želi da Hrvatska što prije postane članicom EU-a jer to znači da će i Srbija vrlo brzo ostvariti svoj strateški cilj, te dodao kako je za njega važna činjenica kako u tijeku europskih integracija jedna zemlja neće uvjetovati drugu i da za ulazak u Uniju vrijede jasno određeni kriteriji iz Kopenhagena.

Tadić je posebno istaknuo nove standarde u politici pomirbe u regiji, koje njeguje zajedno s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem. Trojica predsjednika dio razgovora posvetili su i temi ekologije, odnosno stvaranja bioloških rezervata u području između Mure, Drave i Dunava. Inicijativi Mađarske već se priključila Hrvatska, a i Srbija će u skoroj budućnosti, kazano je u Pečuhu. Bila bi to svojevrsna mala euroregija za što je Mađarska već podnijela natječaj UNESCO-u.

Josipović je rekao kako je ekologija

pitanje budućnosti za sve zemlje u Europi i kao težak problem spomenuo pitanje mina u Hrvatskoj, koji je opterećenje ne samo na ekološkom nego i sigurnosnom i gospodarskom planu.

Zbog toga je i zahvalio predsjednicima Sólyomu i Tadiću na njihovu obećanju kako će se zalagati da Hrvatska dobije međunarodnu pomoć za projekte razminiravanja.

Pozornost je posvećena i razvoju prometnih koridora, cestovnih i riječnih. Tako izgradnji koridora 10, V/C, ali i mreži putova koji će ih povezivati, a tu je i Dunav kao koridor 7 što je od posebne važnosti za Srbiju kroz koju Dunav teče u dužini od 538 km.

Hrvatski predsjednik Ivo Josipović tijekom dana sastao se s hrvatskom zajednicom u Pečuhu, posjetio Hrvatsko kazalište i Hrvatsku školu Miroslava Krležu, a zatim se s Borisom Tadićem uputio u vojvodansko selo Bački Monoštor, gdje su se obojica susrela s predstavnicima hrvatske zajednice u Vojvodini.

Branka Pavić Blažetin

Poziv na natječaj za vjerske zajednice

Podupiranje vjerskih programa te logora za djecu i mladež

Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine (MNEKK) raspisuje natječaj za podupiranje vjerskih logora i programa vjerskih udruga za 2010. godinu.

Cilj je natječaja podupiranje vjerskih programa i logora za djecu i mladež na materinskom jeziku nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj.

Okvirni iznos: dva milijuna forinta.

Natjecati se mogu: registrirane vjerske zajednice.

Podupirat će se programi u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2010.

Za vjerske programe po natječaju može se dobiti potpora najviše u iznosu 100.000 Ft, a kod programa opravdano istaknutog značenja: 300.000 Ft.

Za vjerske logore može se tražiti/dobiti omjerno po broju sudionika (djece/mladeži) i pratitelja (na desetero djece jedan pratitelj) 1000 Ft/osoba/dan, ali najviše 200.000 Ft ako je broj sudionika 20–50, 400.000 Ft ako je broj sudionika iznad 50.

Natječaj se predaje kao preporučena pošiljka u jednom primjerku na adresu Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj (MNEKK, 1387 Budapest 62, Pf. 25).

Natječaj sadržajno mora ukazati na način i mjeru uporabe materinskog jezika, ciljeve priredbe i rezultate koji se očekuju, ciljanu skupinu i broj sudionika, mjesto priredbe, možebitne predavače, umjetnike, temu predavanja, mjesto obreda, njegovanje vjerskih običaja u krugu dane manjine.

Potrebna dokumentacija: obrazac koji je dostupan na www.mnekk.hu.

Opis programa.

Izvadak od sudskoj registraciji (ne stariji od 30 dana) koji mora sadržavati i ime osobe koja ima pravo na zastupanje i drugo.

Natječaj je otvoren do 7. svibnja 2010. (dan kada se može predati poštanska pošiljka).

Odluka Kuratorija: 31. svibnja 2010.

Poziv na natječaj i potrebni obrasci dostupni su na www.mnekk.hu.

BUDIMPEŠTA – Ured premijera Republike Mađarske predsjedniku Hrvatske državne samouprave Mišu Heppu dodijelio je srebrnu plaketu i zahvalnicu za djelatnost pri organiziranju i pripremanju zajedničkih zasjedanja dviju vlada. Narečeno odličje predsjedniku Heppu predao je stručni državni tajnik Ferenc Gémesi.

KISEG – Jurišićeva tvrđa, građena u 13. stoljeću, obnovit će se pomoću ulaganja od domalo milijarde forinta, a većinu iznosa čine unijski financijski izvori. U sklopu projekta restaurirat će se dvorana vitezova i podrumski dio tvrđe.

Sjednica Predsjedništva SHM-a

Nesuglasice oko načina delegiranja na kongres

Na poziv predsjednika Jose Ostrogonca, u četvrtak, 1. travnja, u Baji je održana redovita sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj, koja je upriličena u Općeprosvjetnom središtu na Vancagi. Pozivu su se odazvali svi članovi, predsjednici regionalnih ogranaka – Angela Šokac Marković (Bačka), Ivan Gugan (Baranja), Jelica Pašić Drajkó (Pešta), Jozo Solga i Đuso Dudaš (Podravina), Marija Pilšić (Gradišće) te Ladislav Gujaš (Pomurje) – a među pozvanima bili su Mijo Štandovar, predsjednik Nadzornog odbora, i Jože Takač, pravnik. Predsjednik Zemaljskog odbora Martin Ispanović zbog drugih obveza nije bio nazočan.

Nakon pozdravnih riječi, predsjednik Joso Ostrogonac uvodno je predstavio mjesto i ustanovu u kojoj su se okupili. Napomenuvši kako je gradsko naselje Vancaga do 1930. bilo samostalno naselje, a pripadalo je Peštanskoj županiji, danas gradsko naselje Baje u kojem djeluje Općeprosvjetno središte, jedna je od dviju gradskih ustanova u kojima se odvija odgojno-obrazovni rad na hrvatskom jeziku, kojemu uza školu pripadaju i dva vrtića, a broji umalo 600 djece i učenika.

Prema dnevnom redu, bio je to, zapravo, nastavak posljednje sjednice Predsjedništva održane 29. siječnja u Budimpešti, a bez veće rasprave prihvaćen je nacrt financijskog izvješća za 2009. godinu, te proračun i plan rada za 2010. godinu, koji će biti predloženi na usvajanje Zemaljskom odboru. Odgođena je međutim odluka o sazivanju kongresa Saveza Hrvata u Mađarskoj jer članovi Predsjedništva na temelju različitog tumačenja odredaba Statuta nisu bili suglasni po kojim načelima da se delegira na predstojeći kongres. Pri tome je postavljeno i pitanje statusa pojedinih regija, odnosno regionalnih udruga s obzirom na njihovu samostalnu registraciju. Jesu li članovi registriranih regija i članovi središnjeg SHM-a, ili se oni moraju učlaniti i u jednu i u drugu udruhu? Prema mišljenju jednih regionalne udruge su ujedno i regionalni ogranci SHM-a, njegovi članovi i članovi SHM-a, a prema drugima članovi SHM-a mogu biti samo oni koji su to izrazili pristupnicom SHM-a i uplaćivanjem članarine. Pokazalo se uz ostalo da na posljednjem izvanrednom kongresu to pitanje nije izrađeno, ali se ono mora riješiti.

Nakon žučne rasprave, koja je pokazala da među regionalnim ograncima vlada različito mišljenje oko razumijevanja Statuta, pogotovo oko načina i uvjeta delegiranja na kongres, nije prihvaćena nijedna od ponuđenih alternativa, stoga je rasprava na tu temu odgođena.

Kako nam reče predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac, nakon rasprave zaključeno je kako će se o tome, na temu kongresnih priprema, pošto se zatraži mišljenje više pravnika, sazvati nova sjednica Predsjedništva, koja će se održati najkasnije u roku mjesec dana, a do kraja svibnja sazvat će se i Zemaljski odbor.

Prema nacrtu proračuna za 2010. godinu, najveću stavku prihoda čini parlamentarna potpora u iznosu od 2,5 milijuna, ostatak je od prošle godine 300 tisuća, a prihod od članarine 333,9 tisuće forinta (za 2009. godinu). Uz to se očekuju prihodi na raznim natječajima, od NCA tražilo se 1,2 milijuna, Stručnog tajništva Ureda premijera 1,8, a članarina za 2010. godinu planirana je s 300 tisuća forinta. Rashodi su planirani s troškovima održavanja (telefon, materijalni izdaci, gorivo, održavanje auta, troškovi sjednica, potpora regionalnim ograncima i troškovi sazivanja kongresa). Natječaj će se predati Stručnome tajništvu i za troškove održavanja kongresa u jesen ove godine.

Osim drugog, predsjednik Joso Ostrogonac nazočne je izvjestio o aktivnostima u proteklom razdoblju. Savez, što ga je predstavljao predsjednik ZO-a Martin Ispanović, 16. ožujka bio je zastupljen na susretu s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem, prigodom njegova posjeta Mađarskoj. Prilikom otvorenog dana Izdavačke kuće Croatica, 18. ožujka, Savezovi članci o položaju krovne udruge Hrvata razgovarali su s predsjednikom parlamentarnog Odbora za ljudska prava, manjinska i vjerska pitanja Zoltánom Baloghom i parlamentarnim zastupnikom Zsoltom Némethom. Sudjelovali su i razgovorima koje je 24. ožujka organiziralo veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti. Među priredbama istaknuto je otkrivanje spomen-ploče dr. Marinu Mandiću, čiji je glavni organizator bila Glavno-gradska hrvatska samouprava, što je bio poticaj da se razmisli o svim zaslužnim osobama koje su se istaknule svojim radom.

S. B.

Ivo Josipović posjetio Hrvatsko kazalište i Hrvatsku školu Miroslava Krležę

Nakon službenoga trostranog susreta održanog u Pečuhu 16. travnja, Ive Josipovića, Lászla Sólyoma i Borisa Tadića, i Josipović i Tadić oprostili su se od svoga domaćina predsjednika Sólyoma. Potom je Boris Tadić proveo popodne u Pečuhu susrećući se s predstavnicima srpske manjine u Mađarskoj, a Ivo Josipović posjetio je pečuško Hrvatsko kazalište i Hrvatsku školu Miroslava Krležę.

Pri dolasku u Hrvatsko kazalište Ivo Josipovića pozdravili su ravnatelj kazališta Slaven Vidaković i predsjednik pečuške Hrvatske samouprave (koja ima sjedište u zgradi Hrvatskog kazališta) Ivica Đurok. U pratnji predsjednika Josipovića bili su veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, generalna konzulica Ljiljana Pancirov i predsjednik HDS-a Mišo Hepp. Slaven Vidaković kazao je nekoliko riječi o Hrvatskom kazalištu te pokazao maketu plana njegova proširenja tražeći potporu predsjednika Josipovića. Potom je Ivica Đurok predstavio goste iz grada Đakova koji su predsjedniku Josipoviću poklonili zajedničko izdanje grada Đakova i pečuške Hrvatske samouprave, dvojezično hrvatsko-mađarsko izdanje knjige *Nikola Tordinac: Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice. Seoske bajke i bajalice – crtice*.

O knjizi su po nekoliko riječi kazali gradonačelnik Đakova Ivica Mandić, ravnatelj Obrtničke škole Antuna Horvata i predsjednik Slavonsko-baranjsko-srijemskog ogranka

Društva hrvatskih književnika i jedan od urednika Mirko Ćurić, te savjetnik gradonačelnika Emerik Pišl. O izdanju govorio je i urednik knjige Đuro Franković. Izdanje je temeljeno na knjizi tiskanoj 1986. godine u nakladništvu Tankönyvkiadó u Budimpešti naslova: *Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice Pečuha*. Zanimljivo je kako je sakupljajući građu prije 125 godina, Tordinac boravio u Pečuhu kod svojih rođaka Josipovića.

Pošto je razgledao Hrvatsko kazalište, predsjednik Ivo Josipović uputio se prema Hrvatskoj školi Miroslava Krležę, gdje ga je dočekaao ravnatelj škole Gabor Győrvári s dijelom djelatnika škole te nekolicinom od više pozvanih predstavnika Hrvata u gradu i njihovih ustanova. Tako u ime Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga te glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin.

Predsjednik je u društvu predsjednika HDS-a i svih nazočnih poslušao u izvedbi

učenika škole pjesmu Croatia, iz duše te ljubim, a potom je dao izjavu za Hrvatski glasnik i Hrvatsku redakciju Mađarske televizije. Nakon toga uputio se u razgledavanje školske zgrade, a potom se zadržao u kraćem odmoru i razgovoru sa spomenutima. Ravnatelj škole Gabor Győrvári upoznao je predsjednika Josipovića s planovima škole, brojem djece i ostalim, a Stjepan Blažetin u ime Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj uručio mu je nekoliko najnovijih Zavodovih izdanja te u nekoliko riječi ocrtao tu ustanovu.

Generalna konzulica Ljiljana Pancirov skrenula je pozornost predsjedniku Josipoviću na bogate aktivnosti Hrvata s područja pod nadležnošću Generalnog konzulata te mu pročitala nekoliko redaka koje je preko nje poslao Ivi Josipoviću umirovljeni novinar Stipan Filaković o prošlosti imena Josipović u budimskoj četvrti grada Pečuha. Pošto se oprostio od okupljenih u Hrvatskoj školi Miroslava Krležę, Ivo Josipović uputio se u Bački Monoštor.

Ideja o „kulturnom narodu“

Neposredno pred sam kraj svoga boravka u Pečuhu, u Hrvatskoj školi Miroslava Krležę hrvatski predsjednik Ivo Josipović sazeo je dojmove pečuškog boravka za tjednik Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski glasnik. Josipović je kazao: „Bilo mi je drago čuti kako su predstavnici hrvatske manjine u Mađarskoj općenito pa i ovdje rekli kako su zadovoljni svojim položajem, da je pozicija Hrvata vrlo dobra i da, evo, imaju priliku razvijati svoju kulturu, obrazovanje na materinjem jeziku i dobre kontakte, naravno, i s matičnom državom Hrvatskom. To je vrlina koja se, evo, s odobravanjem prepoznaje i u Hrvatskoj i siguran sam da će i Hrvatska i Mađarska raditi i dalje na poboljšanju položaja i hrvatske manjine u Mađarskoj i mađarske manjine u Hrvatskoj.“ U tijeku europskih integracija otvaraju se i novi prostori zaštite prava manjina. U Pečuhu se prvi put čuo pojam „kulturna nacija“. Predsjednik Josipović, zamoljen za komentar, kazao je ovo:

„Pa da, to je jedna teza koju, evo, zagovara mađarski predsjednik, a bliska je i predsjedniku Tadiću i meni. Mi je na neki način u našim zemljama i prakticiramo. Dakle to je ideja o tome da jedan nacionalni korpus obuhvaćaju i oni ljudi koji nisu unutar nacionalnih država. To su, naravno, naše nacionalne manjine u drugim zemljama. Pri tome je, naravno, vrlo važno i vrlo jasno da je u prvom redu riječ o tome da se prepoznaje jedna tradicija, jedno zajedništvo, a naravno, pripadnici manjina su lojalni građani svojih zemalja. Ideja o „kulturnom narodu“ se, evo, na neki način i provodi u praksi tim prije što sve tri zemlje imaju vrlo istaknute manjine u drugim zemljama, kako brojem tako i ulogom koju imaju u pojedinom društvu.“

BUDI TI GLAS GRADIŠĆA 2010!

Glasi Gradišća

**AKO SI VEĆ 14, I ŽELIŠ SE
ISPROBATI NA POZORNICI**

JAVI SE!
e-mail: glas2010@gmail.com

ROK PRIJAVE: 30.07.2010

VIŠE INFORMACIJE:
Sabina Balog
e-mail: sabinabalogh@gmail.com
tel: +36 70 571 7863
Rajmund Filipović
e-mail: rayfilip@gmail.com
tel: +36 20 365 3504

TERMIN FESTIVALA:
23.10.2010

Magyarszékelyi Gradištvai Honfitt Fesztivalk Egyesület
Društvo Gradišćansko-hrvatske mladine u Ugarskoj
5733 – HÖRVÁTSZÉKÉLYI CSÉPERMUTCA 2.

Koljnof ov vikend svečuje

Školska naticanja za jubilej Nakovićeve škole

Pobjednici na domaćem naticanju – učenici 5. razreda sa svojimi remek-djeli

*Mihovilo
Pokivnica*

Srdačno Vas pozivamo na jubilarnu svetačnost 130. obljetnice postojanja KOLJNOFSKE ŠKOLE, koja će se održati u auli 23-ga aprila u 17 uri.

Program:
 • Svetačno otvaranje
 • Kulturni program
 • Prijem, druženje

*Nastavnički zbor
Osnovne škole Mihovil Naković*

BAJA, LABIN – Nastavnici Opće-prosvjetnoga središta na Vancagi od 22. do 25. travnja borave u labinskoj školi, na Istri. Nastavnici narečene škole tijekom svoga boravka sudjelovat će na stručnom usavršavanju i posjetiti nastavu pojedinih predmeta. Budući da je njihov posjet djelomično sufinanciran iz europskih fondova, što je dobila labinska škola, vodstvo dviju škola razmijenit će iskustva glede mogućnosti zajedničkih projekata. Na povratku bajski će nastavnici razgledati znamenitosti grada Pule.

BUDIMPEŠTA – Predsjednica Croaticina Nadzornog odbora Marija Pilšić sazvala je sjednicu Odbora za srijedu, 28. travnja. Na sjednici će se raspravljati o trenutačnoj situaciji u svezi s Croaticinom starom i novom zgradom, o financijskim pitanjima, o Planu rada poduzeća za 2010. godinu i o ostalim pitanjima.

Pedagogi i učenici koljnofske škole «Mihovil Naković» jur koncem prošloga ljeta su namjeravali proslaviti 130. jubilej postojanja odgojno-obrazovne ustanove, ali zavlj svinjske gripe su odrinuli ovo svečevanje na protuliće, koje će se održati 23. aprila, u petak, s početkom od 17 uri u školskoj auli. Po informaciji školske direktorice Agice Sárkózi, od septembra do novembra, pineznom potporom od 50 000 Ft Javne zaklade za obrazovanje Skupščine Jursko-mošonsko-šopronske županije, uspjeli su pozvati sve školare na seriju naticanj u kom su imali naticatelji različite zadaće, istraživanja, pisanja pjesmic, ručnoga djela itd., pri kom su se narodile brojne kreativne misli. Učenici su najprlje morali poiskati Nakovićev grob u mjesnom cimiteru, potom su pak iz različitih materijalov oblikovali Nakovićevu knjigu (ka se nalazi na grobnom spomeniku velikana). Iz kolača, driva, tekstilije, kartona formirana su remek-djela ka se moru viditi u školskoj auli na izložbi. Zadaća je bila intervjuirati bivšega ravnatelja škole, pedagoge i školare. Slobodno je bilo montažu načinjiti u svezi sa školskim životom. Ako je nekomu bolje pasalo, mogao je snimiti i DVD-film. Brojni maketi školske zgrade, negdašnji predmeti podučavanja, spominki iz školskih ljet su našli svoje mjesto na izložbi.

Razredi su se i medjusobno naticali u znanju školske povijesti i ljetos svaki misec imaju kvize, istraživanja i lekcije u svezi s

Mihovilom Nakovićem, kantor-učiteljem, piscem školskih udžbenikov na hrvatskom jeziku ter jezičnim i školskim reformerom, pokidob ovo ljeto se slavi 170. jubilej njegovoga rođenja i ki je točno pred 110-imi ljeti preminuo u svojem voljenom Koljnofu. Tamaš Tarloš, školar 5. razreda, u ruki drži Nakovićevu plavu knjigu-minijaturu, ku je sam načinjao, ali nikako ne skriva da mu je zato tata pomagao. – *Ovo je jedna knjiga od drva i papira i jako je mali, gonc mali* – kaže s oduševljenjem dokle med malimi prstići skoro i nestane djelo – *kip je drav Mihovila Nakovića, da se čitati na njoj tekst, kada se narodio, kaj je živio i toliko*. Njegov razred je nastao prvi na naticanju, pod peljanjem razrednice Marije Pete Pikó, za što su dobili i vridne nagrade, igračke i tortu. Kako je rekao, to su si oni i zaslužili jer jako čuda su djelali, sve su doprimili u školu što su mogli, nisu na to gledali da morebit nešto i nije dobro, a pobjedi su se iskreno veselili. Kad smo ga pitali zašto voli hoditi u ovu školu, presenetio se je i odgovorio: – *Zato kad jezike znam učiti i zato kad je čuda takovih ur na koj dica zanimljivosti se uču. Naticanja su, i ja sam bio nedavno na jednom športskom naticanju, tamo sam četvrti nastao ter još idem i na druga naticanja* – je rekao odlični učenik, ki je projuđi tajedan dokazao na regionalnom naticanju hrvatskoga jezika da je jedan med najboljimi učenici u cijelom Gradišću.

-Tiho-

Prisjećanje na Józsefa Antalla i potpisivanje dva sporazuma

Ime prvoga slobodno izabranog premijera Mađarske Józsefa Antalla nije nepoznato zagrebačkim građanima. Godine 2002. posvećena mu je ulica u glavnome gradu Hrvatske na Kajzerici kod Hipodroma, te postavljeno spomen-popsrje, koje simbolično obilježava hrvatsko-mađarske dobrosusjedske odnose. Svake godine blizu datuma njegova rođenja (8. travnja 1932) u nazočnosti predstavnika grada Zagreba, predstavnika dviju država, predstavnika hrvatske i mađarske nacionalne manjine u dvjema državama priređuje se svečanost u njegov spomen. Tako je bilo i 10. travnja u Zagrebu. U duhu njegove politike potpisan je sporazum o međusobnoj suradnji između Zemaljskog društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva iz Kapošvara i Hrvatsko-mađarskog društva, te između Hrvatske manjinske samouprave grada Kapošvara i Mađarske samouprave Zagrebačke županije.

Polaganje vijenaca na spomenik bivšem premijeru

*Potpisivanje sporazuma:
Marko Kovač i Xenia Detoni*

Za Antallove vlade Mađarska je bila među prvima koja je priznala Hrvatsku kao neovisnu državu i već 1992. g. uspostavljeni su diplomatski odnosi, otada su odnosi dviju država vrlo dobri, suradnja na svim poljima na visokom je stupnju, istaknuo je prilikom prisjećanja Željko Zaninović, zagrebački dogradonačelnik.

O životnom putu Józsefa Antalla govorila je Xenia Detoni, predsjednica Hrvatsko-mađarskog društva, zatim su položeni vijenci sjećanja; a položili su ih: Péter Györkös, veleposlanik Republike Mađarske u Republici Hrvatskoj, Željko Zaninović, zagrebački dogradonačelnik, predstavnici Zagrebačke županije, Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Attila József Moring, zastupnik i tajnik Mađarskog parlamenta, Tibor Čuč, predsjednik kapošvarske Hrvatske manjinske samouprave, Marko Kovač i Ladislav Karas, predstavnici Zemaljskog društva mađarsko-hrvatskog prijateljstva, te predstavnici mađarske nacionalne manjine u Hrvatskoj, među njima Péter Szekeres, predstavnik Koordinacije mađarske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, Janoš Andoči, predstavnik Demokratske zajednice Mađara u Republici Hrvatskoj.

Nakon toga slijedilo je potpisivanje sporazuma između kapošvarskih i zagrebačkih organizacija.

Kapošvarski Hrvati već više godina su

rađuju s mađarskom nacionalnom manjinom iz Zagreba. Još 2004. g. uspostavljena je veza u kojoj veliku ulogu ima Péter Szekeres, član Zemaljskog društva mađarsko-hrvatskog prijateljstva. Suradnjom su ostvarena stručna predavanja o zajedničkoj povijesti dvaju naroda, postavljanje spomen-ploče Antunu Nemčiču, izlet u Zagreb i drugi sadržaji. Kako bi se suradnja i službeno uokvirila, Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva, i Hrvatsko-mađarsko društvo potpisali su sporazum o međusobnoj suradnji, a zatim su Tibor Čuč, predsjednik kapošvarske Hrvatske manjinske samouprave, i Imre Berkes, predsjednik Mađarske nacionalne manjine Zagrebačke županije, također potpisali sporazum o međusobnoj suradnji. Organizacije ovim dokumentom žele nastaviti i bolje proširiti prije nekoliko godina uspostavljene kontakte. Osim suradnje na polju kulture, športa i znanosti naznačena je i gospodarska suradnja, koja će dobiti nove vidove onda kada će i Hrvatska postati članicom Europske Unije.

Prema mišljenju Pétera Szekeresa, povezivanje ljudi iz dvije države, razmjena iskustava, dodira mnogo znači, pogotovo sada kada su hrvatski i mađarski državni odnosi tako dobri. Zahvaljujući kolegama iz Kapošvara, potpisan je sporazum kojim je suradnja dokumentirana.

To je kamenčić na putu prema EU u

kojem se trebaju dokumentirati sadržaji, te provesti u praksi ciljevi i razne točke suradnje.

Imre Berkes s radošću je potpisao sporazum, naime u Zagrebačkoj županiji ima devetstotinjak Mađara. Budući da žive raštrkano po naseljima, teško ih je okupiti, a vjeruje da će u tim nastojanjima pomoći svojim iskustvima Hrvati iz Kapošvara, koji su također nacionalna manjina u Mađarskoj. Kontakti s Mađarskom ili manjinom iz druge zemlje mnogo znače u shvaćanju slobodnog izjašnjavanja pripadnosti Europskoj Uniji, naime još uvijek ima takvih Mađara u Hrvatskoj koji se boje iskazati svoju pripadnost. Stoga ovakve veze jačaju manjine u očuvanju samosvijesti.

Hrvatsko-mađarsko društvo osnovano je još za vrijeme rata, okuplja članove iz raznih županija, ustrojava priredbe i manifestacije kojima se predstavlja kulturno stvaralaštvo, prosvjetna djelatnost, znanstvena dostignuća, gospodarske mogućnosti te športske i humanitarne aktivnosti, s posebnim naglaskom na uključivanje pripadnika hrvatske manjine u Mađarskoj, odnosno pripadnika mađarske manjine u Hrvatskoj.

Kapošvarsko i zagrebačko društvo potpisivanjem sporazuma želi nastaviti svoju djelatnost i češće organizirati zajedničke programe.

Izložba Lajoša Brigovića u Undi

*Rodna gruda, ti čudnoviti kraj
tvoj glas nas poziva,
tvoje grude težina,
duha slast tvojega zraka,*

*ti poštenje človika i njegovoga djela,
prekrasna krajina,
ka te nosi na svojem krilu...
Črni tuš na bijelom papiru...*

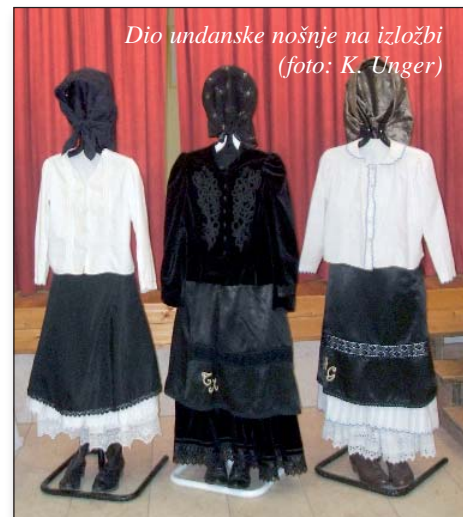
Lajoš Brigović

Misli likovnoga umjetnika Lajoša Brigovića – ke sam bezbrojno čitala stupajući u Hrvatski klub u Kisegu, kade ima stalnu izložbu naš voljeni i cijenjeni Hrvat, Gradišćanac – najbolje izražavaju ono ča mi gledajući njegove crteže, doživljavamo. Crikva, cimitor, ulice, stani, kipi, stalbja i k njim čvrsto vezan človik, svoj prirodni mir, svoju prirodnu tišinu prikđaje nam.

Nam posjetiteljem kim u svakodnevnoj trki fali ov zrak, ova stabilnost, ova moć, ova zrelost ku nam pružaju grane staroga drveća, od sunca, od vjetra od godina popucana kora, lipota svojega zavičaja. Od brežuljkastoga horizonta otvara ti se duša, a punjni na grančica osvježju ne samo prirodno nego i človičko nadanje u opstanku i u preporodjenju.

Undanska manjinska samouprava po lanskim uspješnim početkom predstavljanja likovnih umjetnikov (Slavka Vrankovića), ljetos je na vazmenu nedilju poslije bogaiskanja nastavila ovu seriju. Undancem i gostom su predstavili Lajoša Brigovića, slikara iz Hrvatskoga Židana, istodob je prikazana i nošnja Undancev u kulturnom domu. Posjetitelji su bili pogošćeni u ranom jutru kolačom i vinom da i ovako ugadjaju početku dana.

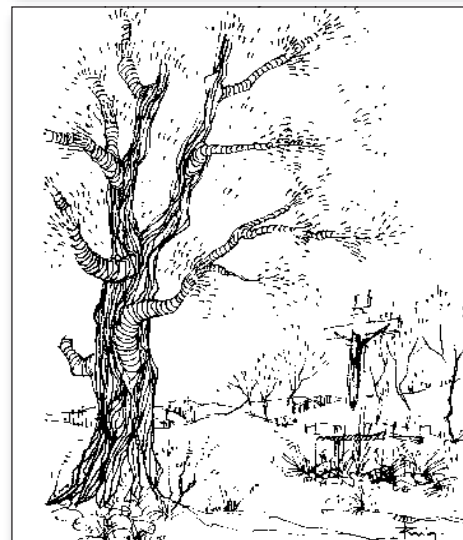
Marija Fülöp-Huljev

*Dio undanske nošnje na izložbi
(foto: K. Unger)*

*Undanci u razgovoru po izložbi
(foto: K. Unger)*

Joško Jurinković 75 ljet

Umočki aktivist ki je zasanjao kulturno gibanje u svojem selu, iz česa je kasnije izraslo Kulturno-umjetničko društvo Kajkavci, Joško Jurinković, 11. aprila, u nedilju, je svečevao svoj 75. jubilej kot i najzreliji predsjednik Hrvatske manjinske samouprave na području Gradišća. Slavljeniku je vjerojatno jur lani u ljeti najveći dar bio da je njegovo rodno selo dva dane svečevalo 20. obljetnicu hrvatskoga jačenja i tancanja s hrvatskimi partneri. Zasluga predsjednika je i u tom da 1989. ljeta je pobrao u selu sve one žene i mladje ljude ki su imali volju i slobodno vrime da si osnuju hrvatski jačkarni zbor Tulipan. A pri tom nisu stali, nego su iz Koljnofa angažirali Janoša Salmera ki je sve do državnoga tamburaškoga vrhunca dopeljao svoje svirače, a pomoću undanskoga Štefana Kolosara je krenula i folklorna aktivnost. Na prošnju Umočanov je Hrvatska matica iseljenika preskrbila i partnersko kulturno društvo iz Savskoga Marofa, i tako jedno ljetu gradišćanski putniki, drugo ljetu hrvatski prijatelji dojdu-projdu na gostovanje. Istina je da u medjuvrime tetac Jurinković se otpovidao od peljanja vlašće

*Joško Jurinković na lanjskom svečevanju
sa svojom jačkaricom iz prvoga zbora
Agneš Horvat-Simon*

vinotočnice i sve manje zame najpr svoju omiljenu harmoniku, ali je uvijek veseo kad se more pominati na svojem kajkavskom dijalektu, kojega je bojsek teško bilo sačuvati od 1950-ih ljet. Radosna je vist da s hrvatskom kulturom se je vratio i jezik kod nekih Umočanov, tako predsjednik HMS-a od 1998. ljeta, vidi jur svojega nasljednika na ovoj funkciji. – „Dokleg budem zdrav, prestati neću, pak dokleg morem djelati va vom hrvatskom djelovanju, dotad ću ovde stati” – mi je rekao pred nekoliko ljet Joško Jurinković, a mi mu željimo još brojna djelatna ljeta u krugu svojih Umočanov. Neka Vas Bog živi!

-Tiho-

Trenutak za pjesmu

Vesna Parun

KRIK MORSKE PTICE

Zalutala morska ptica
na povratku s južnih mora.
Ponad hridi i litica
letjela je preumorna.

Tražila je gnijezdo svoje
pod busenom plavog vrijesa.
Ptice više nisu ovdje,
otišle su u nebesa!

Malen gušter reče joj tako,
što sunča se i drijema slatko
na stijeni zapadnoj.

Šapnu i meni to isto šum vala
dok diljem žarkih jadranskih žala
zavičaj tražih svoj.

U spomen

Sjećanje na „meštra“ Milana Popovića

Uz roditelje koji skrbe o svojem djetetu, najvažnija osoba u čovjekovu životu jest njegov prvi učitelj koji ga je držao za ruku kada započelo savladavanje abecede i čitanje prvih slova, koja postaju riječi i proširuju vidokrug prvaša. Za mene je ta osoba bio učitelj Milan Popović iz Brlobaša, koji nas je 14. travnja napustio u svojoj 71. godini života. Sjećam se njegova lika i prvog dana u brlobaškoj školi s jednom učionicom s tri reda klupa, mirisa uljem nama-zanoga brodskog poda, crne ploče, velike zemljopisne karte na zidu i nastavničkoga stola kojega „meštra“, kako su ga mještani zvali. Bio je nizak s plavom kosom, možda već i tada sijedom, ali s glasom i nastupom koji je privlačio pozornost svih nas. Kako i doliči, naš „meštar“ uvijek je bio odjeven u odijelo s kravatom, a sako je skinuo jedino kada nam se pridružio u igranju nogometa na ne baš pravom igralištu, dvorištu škole pokraj zvonika. Školske sati koje je tada održavao za nas učenike od 1. do 4. razreda, brzo su prolazili. Dok su stariji rješavali zadaće mi smo glasno čitali ili obrnuto, pa čak ni školsko zvono nije označavalo kraj sata, jer ga nije bilo. Meštrova riječ bila je za nas „sveto pismo“. Prateći njegove upute, brzo smo savladali sve poteškoće čitanja i pisanja, da zatim što više vremena provodimo s njim u igri, što je i on volio.

Svi smo mu bili zavidni, odnosno i njegovoj obitelji, supruzi Jeleni i njegovoj prvoj kćerci Anici, budući da su stanovali u zgradi škole. Nisu trebali žuriti da stignu na vrijeme u školu kao mi. Znali smo zavirivati kroz prozor

u meštrov stan, nakon nastave dogovoriti nogometnu utakmicu na tada još postojećem velikom igralištu na ulasku u Brlobaš. Zadržavati se nakon nastave u učionici ili domu kulture uvijek u društvu „meštra“ koji nije trebao sazivati roditeljski sastanak jer je svakoga roditelja dobro poznavao. Upravo sada kada ga više nema među nama, još nam više nedostaje njegova mudrost, humor koji nikada nije manjkao, jednako kao ni briga o plesačima i pjevačima nekadašnjeg KUD-a „Drava“ čiji je voditelj bio dugi niz godina. Zadnji put sam ga sreo također među Podravcima, svojim u Novom Selu, kada je upravo bio susret gajdaša i folkloriša koji su prodefilirali kroza selo, u kojem je nastavio svoj učiteljski poziv. Obitelj mu se proširila, uz Anicu je dobio još jednu kćerku, Melitu, i unuke pa tako je postao i djed koji je iz lukoviške okružne škole pošao u mirovinu. Svo-jim je pozivom zarazio svoju sredinu, naime obje su mu kćeri postale nastavnice, Anica čak i dan-danas radi u očevoj školi, kamo putuje svaki dan iz Barče. Kratko vrijeme bio sam mu i ja kolega u lukoviškoj školi, kada smo se prisjetili „brlobaških dana“ koji su prebrzo prošli. Ali sam siguran da će njegovi učenici, kolege i mještani očuvati u srcima uspomenu na meštra, rodnom iz baranjskog Olasa, kojega su Podravci od prvog dana smatrali svojim.

Pokop Milana Popovića bit će u subotu, 24. travnja, u 11 sati na lukoviškom groblju, što će prethoditi sveta misa u 10 sati u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi.

Andrija Pavleković

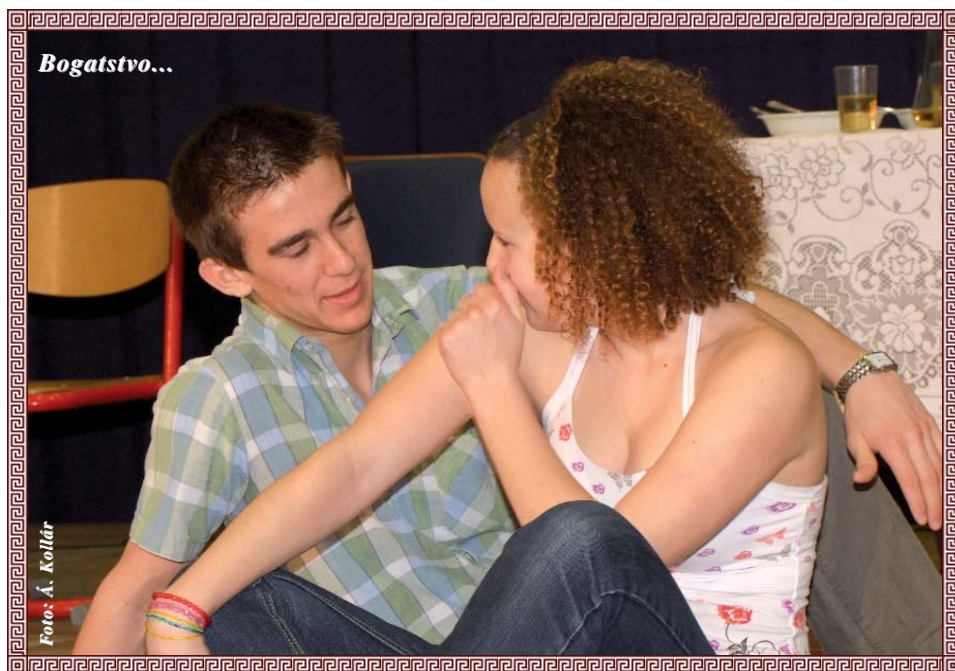
KEMLJA – Dotično selo ljetos različitim programi svečuje 800. jubilej postojanja. U ovu proslavu se je priključila i mjesna osnovna škola, 20. aprila, utorak, kad je bilo održano naticanje iz povijesti Kemlje, za ekipe iz svakoga razreda. Prva zadaća naticateljev je bila da obraduju školsku povijest, da poišću takove stanovnike sela ki imaju zanimljive povijeske spominke iz školskih ljet i da to lokalno-povijesno istraživanje povezuju i s etnologijom pri prezentaciji. Ujedno je otvorena i izložba od negdašnjih školskih predmetov i dokumentov.

ZADAR, GRADIŠĆE – Zadarska nadbiskupija poziva na Susret hrvatske katoličanske mladine 8–9. majuša u Zadar, na kom će sudjelovati i gradišćanska mladina iz Hrvatskoga Židana i Petrovoga Sela. Kako piše u svojem pismu don Zdenko Dundović, povjernik za pastoral mladih u Zadru, „osobita nam je želja da na ovom Susretu redovito nazoču mladi Hrvati izvan Domovine. Ne željimo se, niti smijemo odreći našega nacionalnoga bića u inozemstvu. Susret je prilika da se bolje upoznamo, razmijenimo iskustva i učvrstimo jedni druge u vjeri, ali i u ljubavi prema narodu i Domovini.“ Susret se održava svako drugo ljeto s ciljem da skupapozove hrvatsku mladinu s porukom zajedništva i svidočanstva vjere mladih Hrvatov.

MARTINCI/ŠPIŠIĆ BUKOVICA – Na poziv KUD-a „Seljačka sloga“ iz Špišić Bukovice, martinačkih HKUD „Martinci“ sudjelovat će 24. travnja smotri folkloru u Špišić Bukovici.

KERESTUR, KOTORIBA – Povodom obilježavanja 150. obljetnice Željezničke pruge Kaniža–Kotoriba–Čakovec–Pragersko 24. travnja iz Budimpešte kreće Nostalgija vlak. Električna će lokomotiva gurati parni vlak iz 1860. godine. Zainteresirani mogu se informirati na web-stranici MÁV-a. Kotoripčani će obljetnicu proslaviti sa svojim keresturskim kolegama, i to s bogatim kulturnim sadržajima.

ČAKOVEC – Međimurska županija svoj dan svake godine slavi 30. travnja u spomen na pogibiju hrvatskoga bana Petra Zrinskog i markiza Frana Krste Frankopana u Bečkome Novom Mjestu 1671. godine. I ove je godine Međimurska županija pripremila program obilježavanja Dana Međimurske županije, Dana Zrinskih i Frankopana koji će se odvijati od 24. do 30. travnja. U bogatom će programu biti priređena smotra povijesnih postrojba, misa na spomen velikaša i niz kulturnih manifestacija za sve naraštaje. Na proslavi će biti nazočni i predstavnici pomurskih Hrvata i Zalske županije.

Ana Rittgasser i Zoran Živković u predstavi Romea i Julijo, dramske skupine Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža

KALAIČA – Kako nas je obavijestio predsjednik hrvatske samouprave Bariša Dudaš, u suorganizaciji Ureda nadbiskupa i gradske Hrvatske manjinske samouprave, u četvrtak, 29. travnja, visokoškolski docent, nuncijski tajnik dr. Tamás Tóth održat će predavanje s naslovom Dva nadbiskupa Patačića u Kalači (1733–1784) – «Ako nitko ne počne, nitko neće završiti». Predavanje će se održati u kalačkoj Kući «István Katona» (Hunyadijeva ulica 2) s početkom u 18.30 sati.

PEČUH – U sklopu programa Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010, dani od 26. travnja do 1. svibnja bit će posvećeni plesu. Naime na raznim mjestima u gradu bit će priređeni razni nastupi i plesačnice kako bi mladež što više mogla upoznati šarolikost plesnih običaja. U sklopu programa nastupit će u pečuški Orkestar Vizin i Kulturno-umjetničko društvo Tanac. Priredba će biti ujedno i prisjećanje na Svjetski dan plesa, koji se svake godine slavi 29. travnja.

Službeni posjet generalne konzulice Dušnoku

Generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov u ponedjeljak, 26. travnja, na poziv Hrvatske manjinske samouprave sela službeno boravi u Dušnoku. Tom će prigodom u 11 sati posjetiti mjesni vrtić, gdje će je djeca dočekati s kratkim hrvatskim kulturnim programom, a potom mjesnu osnovnu školu s nakanom kako bi osobno imala uvid u trenutačno stanje nastave hrvatskoga jezika. Tijekom njezina posjeta bit će upriličen susret s načelnikom naselja Petrom Palotaiem, ravnateljem Osnovne škole Tihamérom Gorbay-Nagyem te predsjednicom Hrvatske manjinske samouprave Matijom Mandić Goher.

PETROVO SELO, GORNJI ČETAR, HRVATSKE ŠICE, NARDA – Po informaciji farnika Petrovoga Sela i okolišnih nimških ter hrvatskih sel, Tamása Várhelyia, seriju prvoga pričješćanja u južnom Gradišću začme Petrovo Selo 2. majuša, u nedilju, na velikoj maši u 10 uri, u crkvi Sv. Petra i Pavla. Na prvu pričest se prijavljaju školari 3. razreda, trinaestimi. U Gornjem Četaru 16. majuša, u nedilju, dvama, tajedan dan kasnije u Hrvatski Šica opet dvama, i na koncu miseca, duhovske nedilje dva prvopričesnici će stupiti prvi put pred oltar i u Nardi.

JURA – Tradicionalno shodišće Gradišćanskih Hrvatov iz Slovačke, Austrije i Ugarske k Suze točećoj Blaženoj Divici Mariji će se održati 2. majuša, u nedilju, početkom od 10 uri u Jurskoj katedrali. Hrvatsku mašu celebrira riječki nadbiskup dr. Ivan Devčić. Od 14 uri je predviđena marijanska litanija ku skupa s mašom muzički oblikuju jačkari i tamburaši Kolo Slavuja iz Beča.

Dani hrvatskoga jezika u Hrvatskoj školi Miroslava Krleža

Od 22. do 26. ožujka u Hrvatskoj školi Miroslava Krleža održani su Dani hrvatskoga jezika s nizom manifestacija i programa za koje je ove godine bila odgovorna Janja Živković Mandić. Svečanim programima, kazališnom predstavom, natjecanjem u lijepome kazivanju stihova i proze, te raznoraznim kulturnim programima i nagradnim igrama pokušalo se odgovoriti na pitanje: što zapravo znači hrvatski jezik?

Reka Zita Dömse

Reka Balog

Zolna Gašpar

Od 1991. hrvatska javnost svake godine od 11. do 17. ožujka slavi Dane hrvatskoga jezika. Godine 1997. i Hrvatski je sabor donio odluku o obilježavanju Dana hrvatskoga jezika. To je spomen na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, objavljenu u ožujku 1967. Navedeni povijesni dokument donijet je u uvjetima teškim za hrvatski narod i hrvatski jezik. Deklaracija o hrvatskom jeziku bila je zamišljena kao zaštita hrvatskoga jezika od jugoslavenske unitarizacije i srbizacije u odnosu prema umjetnom, tzv. „srpsko-hrvatskom ili hrvatsko-srpskom“ jeziku.

Najznačajniji dio kulturne baštine svakoga naroda, pa tako i hrvatskoga, njegov je jezik. Jer jezik nije samo temeljnica sveukupne kulture, nego je i iskaz nacionalnog zajedništva i pripadništva, te svijesti o postojanju određenog naroda tijekom njegova povijesnog trajanja. U Hrvatskoj školi Dani hrvatskoga jezika ove su godine otvoreni prigodnim programom u školskoj auli (prigodan recital, mala kazališna scena, školski zbor, recitatori, orkestar...) te otvorenjem izložbe „Šokci u Semartinu“, predstavljanje semarčanskih Hrvata uz projekciju fotografija uz predavanje Anice Grocz. Dan 23. ožujka bio je u znaku natjecanja u kazivanju stihova u posebnim kategorijama: niži razredi, viši razredi, gimnazija; 24. ožujka u školskoj auli učenici 7. razreda s pomoću nastavnice Marije Jakšić Popović prikazali su narodni običaj „kraljice“. Potom su se predstavili mohački i seoski Šokci uz gostovanje Šokačke čitaonice iz Mohača (folklorna skupina, izrada larfa, čarapa na „bubice“, mohačke crne keramike). Mohačku tamburašku tradiciju predstavila je Zsófia Apró, bivša

učenica Hrvatske gimnazije. Nastupio je i školski orkestar pod vodstvom nastavnika Grge Kovača. Dana 25. ožujka predstavili su se santovački Hrvati – gostovanjem učenika Osnovne škole iz Santova. Istoga poslijepodneva u blagovaonici škole upriličeno je zajedničko pripremanje tradicionalne gibаницe s učenicima, s pomoću nastavnice Marije Jakšić Popović i Marice Stanić, a predavanje i videoprojekciju filma o pjesniku Stipanu Blažetinu održao je njegov sin, književni povjesničar Stjepan Blažetin. Dan 26. ožujka u školskoj auli održana je Kazališna predstava *Romea i Julio* u izvedbi dramske skupine Hrvatske gimnazije, pod vodstvom nastavnice Erike Žarac. Sve skupa završilo je svečanošću zatvaranja ovogodišnjih Dana hrvatskoga jezika i dodjela nagrada uz kratak program koji su pripremili učenici 11. razreda. Ispričati i napisati u ovim recima atmosferu Dana hrvatskog jezika i niz događanja i detalja koji čine hrvatski identitet nemoguće je. Više oni, po mome skromnom sudu, vrijede u jačanju nacionalne svijesti učenika pečuške hrvatske škole nego stotine suhoparnih sati.

Praznik je to i za učenike i sve one koji tih dana navrate u školu. Vjerujem kako je organizatorima za uloženi trud najveća nagrada osmijeh na licima i prepuna školska aula koja zrači sretnom djecom. Trud u jačanju hrvatske opstojnosti jasno definiranim sadržajima. Nemojmo zaboraviti kako su svečanosti Dana hrvatskoga jezika u našoj sredini prigoda da se prisjetimo povijesnoga razvoja hrvatskoga jezika, kazujemo najljepše stihove, još jednom shvaćamo važnost materinskoga jezika u čuvanju samobitnosti i opstojnosti Hrvata, nas samih na ovim prostorima. Jer je hrvatski jezik svetinja, nasljedstvo neprocjenjive

Ana Škrlin

Emin Aliustić

Olivera Ždral

vrijednosti koje treba brižljivo čuvati i razvijati kako bismo njime neokrnjeno i obogaćeno prenijeli ponos, znanje i misli predaka.

Veliki hrvatski književnik Antun Gustav Matoš kaže: „...naš jezik ima sve posebne boje, zvukove, oblike i osobine naše zemlje: buran kao senjska bura, mekan kao dvojnice, zanijet kao procvjetala grana ružmarina, tužan kao kraška pustolovina, veseo kao tambura i dubok kao mrak naših šuma i tragika našeg mora.”

Rezultati natjecanja u kazivanju stihova u Hrvatskoj školi Miroslava Krlež u sklopu ovogodišnjih Dana hrvatskoga jezika

KATEGORIJA 1. razred

- I. Reka Balog
- II. Mirna Mandić
- III. Maja Škrlin

KATEGORIJA 2. r.

- I. Zolna Gašpar
- II. Mirela Orovnica
- III. Dalia Terzić

KATEGORIJA 3. r.

- I. Ana Škrlin
- II. Klaudija Andreš

III. Ivana Božanović

IV. Akoš Drinoczi

KATEGORIJA 4. r.

- I. Reka Zita Dömse
- II. Tomica Füri
- III. Maja Božanović
- IV. Marko Mandić

KATEGORIJA 5–6. razred:

- Emin Aliustić 6. r.
- Danijel Blažetin 6. r.
- Nikola Végh 6. r.

KATEGORIJA 7–8. razred:

- Olivera Ždral 7. r.
- Perica Balaž 8. r.
- Natica Ronai 7. r.

KATEGORIJA

- GIMNAZIJALACA:
- Vjekoslav Blažetin 10. r.
- Dora Azizov 9. r.
- Ana Rittgasser 11. r.

Vjekoslav Blažetin

Foto: Á. Kollár
B. P. B.

KANIŽA – Dani grada Kaniže održavaju se 23. i 24. travnja. U okvirima programa, svake se godine priređuje susret s predstavnicima prijateljskih gradova. Taj pomurski grad ima potpisan sporazum o međusobnoj suradnji s Čakovcem, stoga će na susretu pribivati gradonačelnik međimurskoga grada Branko Šalamon.

MARTINCI – U organizaciji martinačke Hrvatske samouprave, u Martincima se 8. svibnja održava tradicionalni Hrvatski dan. Dan započinje nogometnom utakmicom u Cretiću između malih nogometaša mjesne osnovne škole i momčadi nogometaša iz naših okolnih hrvatskih naselja, a nastavlja se prvenstvenom utakmicom NK Martinci i NK Totince (Tótszentgyörgy). Misa na hrvatskom jeziku počinje u 18 sati i 30 minuta, a u 19 sati je kulturno-folklorni program u mjesnoj športskoj dvorani. Nastupaju: Mali folkloriši OŠ Martinci, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata, KUD Otrovanec i Ženski pjevački zbor „Korjeni”. Nakon programa slijedi zabava i druženje uz martinački Orkestar Podravka.

PEČUH – U organizaciji Matice hrvatske Ogranak Pečuh i Hrvatske kulturne udruge August Šenoa 28. travnja s početkom u 18 sati u Hrvatskom klubu August Šenoa (Pečuh, ul. Esze Tamás br. 3.), predstavlja se zbirka pjesama Đure Frankovića: Izgubljeni zeleni raj Književnoj tribini sudjeluju: Đuro Franković, pjesnik; Janja Prodan, povjesničarka književnosti; Robert Hajszan, urednik knjige; dok tribinu vodi Stjepan Blažetin povjesničar književnosti.

JEGERSEK – Prošloga je tjedna u županijskom središtu održana službena konferencija za novinare o projektu pogranične suradnje Culturevive. Partneri, Udruga narodne umjetnosti Zalske županije, Turistička zajednica grada Koprivnice i Udruga «Međimurske roke» iz Čakovca, najavili su događanja u sklopu projekta, među kojima je i Renesansni festival u Koprivnici. Projekt očuvanja, razvoja i razmjene kulturne baštine Culturevive trajat će do veljače iduće godine, a njegovu vrijednost od gotovo sto tisuća eura, s više od 80% financira Fond za mađarsko-hrvatsku prekograničnu suradnju iz IPA programa.

OSIJEK – Život i djelo(vanje) Višnje Stahuljak našlo se pod povećalom znanstvene javnosti, kao središnja tema Međunarodnoga znanstvenog skupa Zlatni danci 12. Posrijedi je skup koji već godinama organizira Filozofski fakultet Osijek, u suradnji s Filozofskim fakultetom Pečuh. Skupom održanim 8. i 9. travnja, želi se osvjetliti i vrednovati književno djelo(vanje) spisateljice Višnje Stahuljak s književnopovijesnoga, estetskoga, teorijskoga i metodičkoga gledišta u okviru hrvatske i svjetske književnosti. Prvog dana skupa otvorena je izložba zbornika od 1997. do danas, a potom u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića izvedena predstava „Ježeva kućica.”

BUDIMPEŠTA – Poglavar Samostana monfortanaca (Družbe Marijinih misionara) na Svetom Duhu u Zagrebu, pater Mihovil Filipović održat će duhovnu obnovu u Budimpešti, koja će se od 21. do 23. svibnja (od petka do nedjelje) upriličiti u kapeli Svetog Tadije (Felső-lágymányosi Szent Tádé Kápolna, XI. okrug, Budafoki út 16–18. s ulazom iz Ulice Kruspér). Informacije i prijave kod Melinde Adam (20/973 4013), adammelinda@yahoo.com.

Nove knjige na hrvatskom jeziku

Na police Nacionalne knjižnice za stranu literaturu u Budimpešti stigle su i nove knjige na hrvatskom jeziku – obavijestila nas je knjižničarka Živka Kocsis. S nadnaslovom Od Barbie do Pilata nude se ovi naslovi: Maša Kolanović: Slobostina Barbie, Slavenka Drakulić: Basne o komunizmu, Dubravka Ugrešić: Baba Jaga je snijela jaje, Goran Tribuson: Ne dao Bog većeg zla, Drago Glamuzina: Mesari, Predrag Lucić: Sun Tzu na prozorčiću, Miro Gavran: Poncije Pilat, Miljenko Jergović: Srda pjeva, u sumrak, na duhove, Buick Rivera, Rade Jarak: Pustinje, Fadil Hadžić: Bilmez, Julijana Matanović: Knjiga od žena, muškaraca, gradova i rastanaka, Vedrana Rudan: Strah od pletenja, Hrvoje Šalković: Od cucka pa na mala vrata. Na policama se našao i hrvatski kalendar 2010, te neka prijašnja izdanja koja su nedostajala. O novim knjigama opširniju bibliografiju možete čitati na blogu Knjižnice: <http://oik.klog.hu/1573/uj-horvat-konyvek-az-oik-ban-i> te <http://oik.klog.hu/1626/uj-horvat-konyvek-az-oik-ban-i>.

DUŠNOK – U organizaciji mjesnog doma kulture, u subotu, 1. svibnja, u Dušnoku se priređuje koncert dušnočkih orkestara «Őskestár» i «Zabavna industrija». Koncert počinje u 20 sati, nakon čega slijedi narodnosna plesačnica.

BUDIMPEŠTA – Mađarski prosvjetni zavod i lektorat za primijenjenu umjetnost (MMIKL) poziva na otvorenje izložbe i predstavljanje fotoalbuma s naslovom «Narodnosti u slikama 2010, koje će se upriličiti u petak, 23. travnja, s početkom u 14 sati u zgradi Zavoda na Corvinovu trgu 8. u Budimpešti. Izložbu će otvoriti i album predstaviti Erika Borbath, glavna ravnateljica Mađarskoga prosvjetnog zavoda i lektorata za primijenjenu umjetnost. Ostvarenje izložbe podupirale su Samouprava budimpeštanskoga V. okruga Belváros-Lipótváros i Hrvatska manjinska samouprava istoga okruga. Materijal izložbe može se posuditi: halaszka@mmikl.hu, lukacsm@mmikl.hu, 225-6041; 225-6043.

Uspjela je okupiti mladež

Mlinaračka Hrvatska manjinska samouprava sjetila se okupiti mladež pomurske regije i objavila kviz natjecanje za srednjoškolce, studente i za druge osobe koje se osjećaju mladima. U domu kulture natjecale su se djevojke i mladići iz Kerestura, Pustare, Serdahela i Mlinaraca.

Pobjednička skupina kviza

Možda je na najteže, ali i najljepše mladenačko doba kada je pojedinac već „izletio iz obiteljskoga gnijezda“, ali je još na putu traženja samoga sebe. I u tom razdoblju posvuda je mnogo nesigurnosti, pitanja, dilema. Upravo je to ono razdoblje kada je potrebna sigurna ruka iskusnijeg, ali tiha bez nametanja. Možda je najslabije organizirano okupljanje mladeži, te ponuda sadržajnih programa za nju. Prema provedenom istraživanju, u Zalskoj županiji trećinu stanovništva čine djeca i mladež. Četrdeset posto djece do 15 godina sudjeluje u raznim izvan nastavnim aktivnostima, dok od mladeži između 15 i 26 godina tek 21 posto sudjeluje u javnom i društvenom životu. Uzroci su, naravno, različiti, no o njima slabo se bilo tko brine pa i samouprave i civilne organizacije. Iako gotovo u svim mjestima djeluju tzv. teledomovi gdje se okupljaju većinom mladi, osim računala mladima se ne nude sadržaji koji su dostupni svima tako primjerice i onima koji zbog svoga socijalnog stanja ne mogu kupiti kartu za kino, kazalište itd.

Zamisao o zajedno provedenom danu u šali, učenju, druženju je hvalevrijedna, u to se uvjerila i organizatorica Kristina Gerolj, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave u Mlinarcima, vidjevši da su mladi željni sadržajnih programa u kojima se saznaje nešto novo, gdje se natječe, druži.

Natjecanje je sadržavalo mnoštvo zadataka iz prošlosti i suvremenoga javnog života, o poznavanju Hrvatske, Hrvatskoga glasnika.

Veseli Mlinarčani

Natjecatelji su trebali prevesti jedan hrvatski tekst, prepoznati s fotografija poznate ljude iz svijeta, Mađarske i Hrvatske, među njima i glavnu urednicu našega tjednika. Trebali su riješiti križaljke, odigrati igru „Activiti“, riješiti testove logičkog razmišljanja i drugih zanimljivih zadataka.

Veselo raspoloženje pratilo je cijeli kviz, a na kraju najbolji su nagrađeni i skromnim nagradama. Skupini iz Serdahela pripalo je prvo mjesto i nagrađeni su velikom tortom, dok je drugo mjesto pripalo dječacima iz Pustare, a treće mjesto Mlinarčanima.

Za užinu je bio pripremljen mastan kruh s lukom, pogače i kiflice, koje su ubrzo nestale.

Sudionici smatraju da je natjecanje bilo zanimljivo. Ono je dobar primjer kako se i skromnim materijalnim sredstvima može organizirati uspješan program ako ima volje i znanja za to. Mladi su izrazili želju da i ubuduće bude više ovakvih programa u kojima se mogu družiti, naime mnogi ne poznaju jedni druge iako su iz susjednih hrvatskih naselja.

Beta

Školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku

Tukulja, 31. ožujka 2010.

Već po običaju, i ove smo godine priredili školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku za učenike 1–8. razreda. U prosudbenom su odboru bili: doravnateljica Zsuzsanna Schreiner, učiteljica hrvatskoga jezika Marija-Prenner Dobóczy, ravnateljica HOŠIG-a iz Budimpešte Anica-Petreš Németh i Edmond Bende. Našu su priredbu uveličali još ravnatelj škole Miklós Giczi i doravnateljica Zsuzsanna Dornbach, a ne u posljednjem redu došli su i roditelji. Djeca su bila dobro pripremljena, imajući u vidu točno znanje teksta, što je najvažnije pri recitiranju, a nakon znanja teksta slijedi sama recitacija. Recitator mora uživati u pjesmi, mora imati i sposobnosti glumaca, a publika koja recitaciju sluša, ako pred svojim očima vidi cijelu priču ili pjesnikove misli, onda smo dobri recitatori i imamo lijep uspjeh. Nakon pozdravnih riječi počeli smo natjecanje s nižim razredima: 4. razred pa 3, 2, i na kraju 1. razred. Veći su učenici slijedili nakon malih i recitali ozbiljnije pjesme s dubokim pjesničkim mislima.

Natjecatelja je bilo 30, a natjecanje se trajalo oko jedan sat. Prosudbeni je odbor poslije mnogo raspravljanja i ocjenjivanja donio konačnu odluku.

Niži razredi:

- I. mjesto – Kata Nađ, 4/a razred
- II. mjesto – Lili Grgić, 2/e razred
- III. mjesto – Marko Kalapač, 2/e razred.
- Posebna nagrada: Krištof Paulus, 4/b razred.

Viši razredi:

- I. mjesto – Nikolett Vanczó, 7/a razred
- II. mjesto – Silvija Jobađ, 8/a razred
- III. mjesto – Ana Bolodar, 5/b razred.
- Posebna nagrada: Ladislav Mađarić, 6/a razred.

Djeca su recitala pjesme hrvatskih autora, npr. Gustava Krkleca, Dragutina Tadijanovića, Grigora Viteza.

Bili smo jako zadovoljni lijepim rezultatima. Ravnatelj škole predao je lijepe i vrijedne nagrade i diplome svakom učeniku posebno jer kod nas svaki učenik dobije barem poklončić za sudjelovanje. Dijete zavređuje da mu ocijenimo i nagradimo rad u koji je uložio podosta truda, u današnjem svijetu gdje se sve manje čita.

Zahvaljujemo na pomoći i potpori tukuljskoj Hrvatskoj manjinskoj samoupravi, predsjednici Zorici Babić-Agatić i ravnateljstvu mjesne Osnovne škole Sándora Weöresa.

Edmond Bende

BUDIMPEŠTA – Više od petsto autora te dvadeset i pet država bit će sudionikom ovogodišnjega XVII. budimpeštanskog međunarodnog sajma knjiga, koji se priređuje od 22. do 25. travnja. Sajam očekuje posjetitelje u budimskome Milenijskom parku s tristo sedamdeset programa i domalo pedeset svezaka knjiga. Počasni gost ovogodišnjega sajma jest Izrael, a nagradu „Visoko odličje Budimpešte“ preuzet će izraelski pisac Amos Oz. Na međunarodnome sajmu prvi put će sudjelovati arapska država, Saudijska Arabija, i prvi put će biti sudionikom i brazilski te vijetnamski autori. Prateći su programi i izložba fotografija o Jeruzalemu, šarolikome gradu s više lica te izložba pod naslovom „Promjene“ koja želi prikazati svakidašnjicu žitelja Izraela. U okviru narečenoga sajma deseti put se priređuje Festival europskih autora prvih knjiga na kojem sudjeluje i Anela Borčić s romanom „Garbin, zao vjetar“.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

Oglas za škole

Hrvatski tabor u Vlašićima

Hrvatska državna samouprava (HDS) poziva sve dvojezične hrvatske škole i škole u kojima se hrvatski predaje kao predmet da prijave svoje učenike 5–8. razreda (prijava na temelju pravilnika o polaznicima) za sudjelovanje u Državni tabor hrvatskoga jezika i kulture u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj na otoku Pagu u Vlašićima.

- I. termin tabora: 13. lipnja – 20. lipnja 2010.
- II. termin tabora: 20. lipnja – 27. lipnja 2010.

Udio u troškovima tabora (smještaj, prehrana, troškovi zanimanja): **20.000 Ft/osoba.**

Rok prijave: 7. svibnja 2010.

Nastavnici pratitelji dužni su voditi sekcije i zanimanja po zamisli tabora.

Pratitelji će se birati po određenom broju djece (deset učenika po jedan pratitelj), ponajprije iz škola s većim brojem polaznika u taboru.

Prijaviti se možete pismeno na adresu: Hrvatska državna samouprava, 1089 Budapest, Bíró L. u. 24. E-mailom: muity.hrsamouprava@chello.hu.

Nakon prijave, zbog kapaciteta Centra i organizacijskih razloga putovanja posebnim autobusima, HDS ima pravo ograničiti broj polaznika. Učenici koji udio ne uplate do određenog roka, također se isključuju!

Pravilnik o polaznicima:

Prijaviti se mogu samo škole gdje se predaje hrvatski jezik ili ustanove koje organiziraju nastavu hrvatskoga jezika.

Učenik mora biti uključen u nastavu hrvatskoga jezika (predmetna nastava, kružok).

Učenik je sposoban saobraćati (komunicirati) na hrvatskom jeziku.

Učenik treba ispuniti **prijavnicu** (www.horvatok.hu).

Ako sudjeluje učenik koji ne udovoljava kriterijima, njegova se škola (ustanova) isključuje iz mogućnosti sudjelovanja iduće godine.

U I. taboru mogu se prijaviti:

HOŠIG, SANTOVO, MK PEČUH (autobus 1)

PODRAVINA – ŠOMOĐ (autobus 2).

U II. terminu autobusi prometuju na ovoj relaciji:

GRADIŠĆE–ZALA (autobus 3)

BAČKA – ostala BARANJSKA naselja (autobus 4).

Prijavnicu možete naći na HDS-ovoj web-stranici www.horvatok.hu.

Poziv

Natjecanje za najljepšu Hrvaticu u Mađarskoj

Ako si napunila 16 godina, ali još nisi prošla 30, ako te smatraju ili se sama smatraš zgodnom i ako si podrijetlom Hrvatica u Mađarskoj, onda se prijavi na III. natjecanje za najljepšu Hrvaticu u Mađarskoj, koje će se prirediti u baranjskome Selurincu. Vrijeme natjecanja: subota, 19. lipnja 2010, 19 sati. Mjesto natjecanja: Prosvjetno središte u Selurincu, natkrivena pozornica na otvorenom. Na natjecanju se moli nastup u dnevnoj odjeći, narodnoj nošnji i večernjoj haljini.

Prijave se primaju do 31. svibnja 2010. g. Prijave se dostavljaju na adresu: Múvelődési Központ és Könyvtár 7940 Szentlőrinc, Templom tér 1–3. Telefon/faks: 06/73/ 570-140 muvelodesi kozpont@szentlorinc.hu

Za prijavu su potrebni ovi podaci: ime, godine, adresa, telefonski broj, zanimanje. Prijavni list dostupan je na: www.szentlorinc.hu.

Glavni pokrovitelj priredbe: Ivan Bandić, veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj.

Pokrovitelj priredbe: Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

Sponzori: Hrvatska državna samouprava, Samouprava grada Selurinca, selurinska Hrvatska samouprava.

U stručnom ocjenjivačkom sudu bit će zastupljeni predstavnici istaknutih udruga Hrvata u Mađarskoj, te predstavnik Sukošana iz Hrvatske, prijateljskog naselja Selurinca.

Natjecateljice se trebaju same pobrinuti za narodnu nošnju i večernju haljinu. Sve natjecateljice dobit će cvijeće i darove, a pobjednice čekaju vrijedne nagrade.

Fićehaz planira regionalnu priredbu

Hrvatska manjinska samouprava sela Fićehaza održala je svoju prvu priredbu u 2010. godinu – Fašnički bal, a za proljeće planira Pomursku hrvatsku večer u suradnji sa županijskom manjinskom samoupravom, na kojoj bi gostovao i poznat pjevač iz Hrvatske.

Djeca mjesnog vrtića nastupaju na susretu zborova

Nije bila laka prošla godina za fićehasku manjinsku samoupravu, naime zbog osobnih problema vijećnika (odseljenja, zapošljavanja na udaljenim mjestima) ostalo je samo tri člana u samoupravi, zbog toga je njezina aktivnost opala. Uzrok tomu je i to što nema institucionalnog zaleđa, zatvaranjem osnovne škole u mjestu teže je okupljati mještane na razne programe. Dok je djelovala školska ustanova, tijekom godine uvijek je bilo nekih dvojezičnih programa na kojima su pribivali mještani i čula se hrvatska riječ, ali sada je to znatno rjeđe.

– Upravo zbog toga vrlo su važne mise na hrvatskom jeziku koje se održavaju povremeno u mjestu i djelovanje pjevačkoga zbora pod vodstvom Žužane Tot. Dobro je i to što se u mjesnome dječjem vrtiću još uči hrvatski jezik i zahvaljujući tomu djeca iz Fićehaza mogu se upisati u kerestursku osnovnu školu, gdje imaju mogućnosti za učenje hrvatskoga jezika. – kazao je predsjednik manjinske samouprave Jože Takač.

Manjinska samouprava iako lani nije imala samostalno organizirane programe, pokušala je biti partner na svim civilnim poticajima, potpomažući razne programe u mjestu, npr. susret zborova, održavanje uskršne i božićne radionice, Dan sela, i tako je na priredbama bila prisutna dvojezično.

Prema mišljenju predsjednika Takača, iako je u selu zatvaranje škole vrlo negativno utjecalo na gajenje hrvatskoga jezika, mještani još očekuju hrvatske sadržaje, rado pohađaju misu na hrvatskom jeziku i raduju se gostima prijateljskog naselja Donjeg Vidovca.

Fićehaska manjinska samouprava svake je godine posvetila jedan dan hrvatskoj kulturi s nazivom «Hrvatsko kulturno veče», gdje je uvijek predstavljeno bogatstvo hrvatske gastronomije i folkloru. U 2010. g. ova će priredba dobiti regionalni karakter u zajedničkoj organizaciji sa Županijskom manjinskom samoupravom. Na priredbi, koja će biti održana 23. svibnja, gostovat će jedan od poznatih pjevača iz Hrvatske.

Manjinska samouprava pokušavala je organizirati tečaj hrvatskoga jezika, međutim zbog malo prijavljenih osoba, on nije pokrenut, ali nekolicina zainteresiranih može ga pohađati u susjednom Keresturu.

Fićehaska se organizacija učlanila u udruženje hrvatskih manjinskih samouprava nadajući se da će zapošljavanje koordinатора pomoći u kolanju informacija između mjesnih manjinskih samouprava, pri usuglašavanju programa u regiji, i međusobnog podržavanju u nastojanjima očuvanja hrvatske samosvojnosti.

S obje obale Drave

U organizaciji KUD-a Martinci, 27. ožujka u Martincima održana je priredba «S obje obale Drave». Program dana otpočeo je svetom misom u mjesnoj crkvi koju je na hrvatskom jeziku služio župnik Augustin Darnai uz pomoć đakona Gabriela Barića i martinačkih ministranata. Nakon mise u martinačkoj športskoj dvorani priređen je bogat kulturni program kojem su – uz goste KUD-a Seljačka sloga iz Turanovca, s kojima selo Martinci, KUD Martinci i posebice Ženski pjevački zbor već godinama suraduju – sudjelovali KUD-ovi „Podravina” iz Barče, „Drava” iz Lukovišća, Orkestar „Biseri Drave” iz Starina, te domaćini, KUD Martinci i Orkestar Vizin iz Pečuha.

U ime Kulturnog društva Martince nazočne su pozdravili predsjednik KUD-a Levente Varnai i voditeljica Ženskoga pjevačkog zbora Korjeni Kristina Gregeš Pandur. Društvo po drugi put organizira priredbu „S obje obale Drave” u nadi kako će i ovogodišnja imati uspjeh i svoj nastavak jer uz folklor podravske Hrvata s lijeve i desne obale Drave njeguje se i materinska riječ, koju je potrebno svakoga dana snažiti, rekoše pozdravljajući goste, među njima generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, konzulicu Katju Bakiju, predsjednika HDS-a Mišu Heppa, koji je i otvorio priredbu, dopredsjednika HDS-a Đusu Dudaša, Jozu Solgu, voditelja Ureda HDS-a, martinačkog načelnika Pavu Gujaša, predsjednicu tamošnje Hrvatske samouprave Đurđu Sigečan, mjesnog župnika Augustina Darnaia i sve nazočne.

Prvi su na pozornicu izašli gosti iz Hrvatske, turanovačko Kulturno-umjetničko društvo „Seljačka sloga”.

Društvo je osnovano daleke 1954. godine

i otada radi s kraćim prekidima, a od 1997. neprekidno. U udruzi djeluju četiri sekcije: dječja folklorna, pjevačka skupina, tamburaši i folklorna skupina, koja njeguje izvorne pjesme i plesove Turanovca i okolice. U proteklih 13 godina nastupali su na mnogobrojnim manifestacijama u domovini, ali i u susjednim zemljama, tako u Mađarskoj i Sloveniji. Društvo broji šezdesetak članova. Predstavili su se spletom izvornih turanovačkih plesova.

Potom su slijedila podravska kulturna društva u sklopu cjelovitoga programa koji su s njima za Dan Hrvata u Barči održanog 21. studenoga 2009. godine, pripremili i osmislili Vesna Velin i Zoltán Vízvári uz glazbenu pomoć Orkestra Vizin. Kako za Hrvatski glasnik kaže koreografkinja Vesna Velin, podravski Hrvati žive ili su živjeli u južnom dijelu Baranjske i Šomođske županije, u osam sela. S ovim zajedničkim programom žele se na neki način predstaviti sva ova naselja: Lukovišće, Novo Selo, Brlobaš, Potonja,

Starin, Martinci, Križevci i Drvljanci, te Barča s useljenim Hrvatima iz navedenih sela.

Prikazat će i običaj selca pokraj Drave, Drvljanaca, odakle su se Hrvati još 80-ih godina iselili, a koje danas služi kao odmaralište. Drvljanačko proštenje na blagdan Srca Isusova međutim ostalo je važan svetak za sve Podravce. To proštenje također oživljava na pozornici pred gledateljima, uza svirku, ples i pjesme svih podravskih kulturno-umjetničkih društava i orkestra Vizin iz Pečuha. Prikazuju se melodije i plesovi Hrvata ovoga kraja, ore se stari zaboravljeni napjevi, a čut ćemo i pjesmu podravskog, točnije martinačkog pjesnika Josipa Gujaša Đuretina u izvedbi Eme Solga Čerdi.

Nakon program slijedila je ukusna večera za sve sudionike, a potom druženje koje se nastavilo do sitnih sati, uz Orkestar Podravku i Vizin te sastav Gašo bend iz Virovitice.

Branka Pavić Blažetin

Šport

Svjetsko dvoransko prvenstvo – dva zlata i jedno srebro

Na Svjetskome dvoranskom prvenstvu u atletici za osobe s intelektualnim teškoćama, koje je od 16. do 18. travnja održano u švedskom Bollnasu, na kojem je nastupilo 186 športaša iz 14 zemalja Europe, Azije i Afrike, hrvatska atletičarka Mikela Ristoski osvojila je tri medalje. Nakon svjetskog rekorda i zlata u troskoku te srebra u utrci na 60m prvog dana nadmetanja, mlada Puljanka posljednjega dana osvojila je i zlatnu medalju u skoku udalj, preskočivši 5,20 metra, oborivši svjetski rekord.

Dodajmo da će Hrvatska ove godine biti domaćinom 5. europskog prvenstva u atletici za osobe s intelektualnim teškoćama koje će se održati u Varaždinu od 7. do 12. srpnja.

BAJA, ALJMAŠ – Kao prednatjecanje Nacionalnoga galopa, u subotu, 24. travnja, u Baji će se drugi put zaredom prirediti Bački galop. Konjičko natjecanje održat će se na Petőfiu otoku s početkom u 9.30 sati. Nakon svečanog mimohoda slijedi kvalifikacijska trka, poluzavršnica i završnica. Priredit će se i natjecanje dvoprega naselja sudionika, te šounatjecanje dvoprega, a od 12 do 14 sati kuharsko predstavljanje. Među popratnim sadržajima priređuje se i obrtnička radionica za djecu, a na otvorenoj pozornici nastupit će narodne plesne skupine, pjevački zborovi i kazališne družine. Bački galop u 16 sati završava svečanom dodjelom nagrada, te mimohodom sudionika na središnji gradski Trg Svetoga Trojstva. Na konjičko-zabavnu manifestaciju očekuju su predstavnici Baje i okolnih bačkih naselja. Pobjednik Bačkoga galopa izborit će pravo sudjelovanja na Nacionalnom galopu u Budimpešti. Pod istim nazivom (Bački galop) u subotu, 8. svibnja, prvi put samostalno organizira se i prednatjecanje u Aljmašu.

Hrvatska tamburaška rapsodija

17. svibanj 2010. u 19 sati

Cijena ulaznica: 2000.- 3100.- 4800.- 5900.- Ft

ŠOKADIJA

Művészetek
Palotája
Budapest

U Hrvatskoj ima oko 30.000 tamburaša, a najbolji od njih izabrani su da sviraju u Hrvatskom tamburaškom orkestru koji će 17. svibnja 2010. nastupiti u nacionalnoj koncertnoj dvorani Béla Bartók Művészetek Palotája u Budimpešti. U 2009. godini Orkestar je dobio certifikat Guinness World Recordsa kao najveći tamburaški orkestar na svijetu.

Uz orkestar od 120 svirača i dirigenta nastupit će ženska vokalna skupina Žviziće i prvaci opere Hrvatskog narodnog kazališta iz Zagreba Ivanka Boljkovac i Nikša Radovanović. Uz brojne hrvatske tradicijske pjesme i folklorne plesove čut ćete koncertne skladbe hrvatskih autora te arlje iz najljepših hrvatskih opera *Ero s onog svijeta* i *Nikola Šubić Zrinski*.

U drugom dijelu programa priredili smo za tambure dijela F. Liszta, G. Biseta, W. A. Mozarta, ali i J. Lennona, P. McCartenya, E. Mariccone, B. Anderssona, B. Ulvaeusa, S. Joplin... Budite s nama i poslušajte kako na tamburama zvuči folklorna, filmska, klasična, pop ili pak dixieland glazba.

Baranjska vina na Mostarskom sajmu

U okviru 13. međunarodnog sajma gospodarstva u Mostaru, održano je osmo ocjenjivanje vinskih uzoraka. Ove je godine na Mostarski sajam pristiglo domalo stotinu uzoraka vina, ponajviše iz Hercegovine, zatim Mađarske, Hrvatske i Crne Gore.

Prema riječima predsjednika sedmočlanoga međunarodnog ocjenjivačkog suda Bernarda Kozine, ove godine nisu dobili apsolutnog pobjednika, vino koje bi zavrjedilo Veliku zlatnu medalju.

Vina su ocjenjivana po skupinama, metodom sto pozitivnih bodova. Priznanja najboljim vinarima uručena su u okviru podsajamske manifestacije Sajam turizma koja je održana u sklopu ovogodišnjega Mostarskog sajma 15. travnja.

U ime Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj, sajmu su sudjelovali predsjednik Ladislav Kovač koji je kazao za Hrvatski glasnik kako je nekoliko uzoraka postiglo dobre rezultate. Tako rizling silvanac iz 2008, mohački cifrandli 2007, kékfrankos rose 2008, i mohački merlot 2007, sva vina iz biskupskog podruma.

Potom vino Vinarije Bock Bock Cuver iz 2004. godine, vino Pinot Noir iz 2007. godine podrumarstva Kovács-Harmat. Vinari iz Mađarske sudjelovali su natjecanju sa sedam vina od kojih su tri vina osvojila zlato, a četiri srebro.

bpb